

Рейтинговий звіт NKLV 005-026 про оновлення кредитних рейтингів

Об'єкт рейтингування:	м. Миколаїв
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	11.09.2006 р.
Дата оновлення:	16.06.2020 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB+
Прогноз:	стабільний
Рівень інвестиційної привабливості	uaINV4 (високий рівень)
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	17.11.2016 р.
Дата оновлення:	16.06.2020 р.

Висновок рейтингового агентства щодо рівня кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за 2019 рік та очікуваних показників у 2020 році, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності та перспективних планів на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана виконавчим комітетом Миколаївської міської ради, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу м. Миколаєва

Дата	27.09.2007	24.04.2008 – 20.12.2012	21.06.2013	10.12.2013 – 26.11.2019	16.06.2020
Рівень рейтингу	uaBBB	uaBBB	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підвищення	підтвердження	підтвердження

Історія кредитного рейтингу боргового зобов'язання Миколаївської міської ради

Дата	27.09.2007	24.04.2008 – 20.12.2012	21.06.2013	10.12.2013 – 26.11.2019	16.06.2020
Рівень рейтингу	uaBBB	uaBBB	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підвищення	підтвердження	підтвердження

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Висновок рейтингового агентства щодо рівня інвестиційної привабливості

Рейтинг інвестиційної привабливості м. Николаєва ґрунтується на результатах аналізу інвестиційного потенціалу міста та інвестиційного ризику, який пов'язаний з інвестиційною діяльністю на території міста без урахування внутрішніх ризиків, спільних для усіх об'єктів рейтингування на території України.

Рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Історія рейтингу

Дата	17.11.2016 р.	30.06.2017 р.	22.06.2018 р.	21.06.2019	16.06.2020
Рівень рейтингу	uaINV4	uaINV4	uaINV4	uaINV4	uaINV4
Рейтингова дія	визначення	оновлення	оновлення	оновлення	оновлення

Об'єкт рейтингування з рівнем рейтингу **uaINV4** характеризується високим рівнем привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.

Довідково: За шкалою рівнів інвестиційної привабливості

uaINV5	Об'єкт рейтингування характеризується найвищим рівнем привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.
uaINV4	Об'єкт рейтингування характеризується високим рівнем привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.
uaINV3	Об'єкт рейтингування характеризується привабливістю для здійснення інвестицій на рівні вище середнього порівняно з іншими об'єктами рейтингування.
uaINV2	Об'єкт рейтингування характеризується середнім рівнем привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.
uaINV1	Об'єкт рейтингування характеризується низьким рівнем привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.

Рівень кредитного рейтингу м. Миколаєва підтримується:

- збереженням позитивної динаміки доходної частини бюджету без урахування трансфертів протягом 2015-2019 рр.;
- достатньою диверсифікацією господарського комплексу міста Миколаєва за видами економічної діяльності й основними платниками податків та інших обов'язкових платежів;
- низьким рівнем консолідованого боргового навантаження бюджету міста.

Рівень кредитного рейтингу м. Миколаєва обмежується:

- суттєвою чутливістю господарського комплексу та бюджету міста до економічних ризиків;
- високою потребою в залученні додаткового фінансування, в тому числі на відновлення об'єктів міської інфраструктури та житлово-комунального господарства;
- погіршенням макроекономічної ситуації внаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину для запобігання поширенню коронавірусного захворювання COVID-19 та впливом негативних чинників на фінансовий ринок, економіку країни в цілому та соціально-економічний розвиток окремих громад, стан державних та місцевих фінансів.

Резюме

Миколаїв – місто обласного значення, адміністративний центр Миколаївської області, один із важливіших промислових, транспортних, наукових та культурних центрів півдня України. Миколаїв розташований на півдні України, територія міста охоплює 26 тис. га. Територіально місто поділяється на 4 райони, що мають свої межі, територію та назви: Заводський, Корабельний, Інгульський та Центральний райони. Районні в місті ради не створені.

Основні показники соціально-економічного розвитку міста та його фінансового стану наведено у таблиці.

Основні показники соціально-економічного розвитку та фінансового стану м. Миколаєва

Назва показника	2016	2017	2018	2019	Темп росту, %
Чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	490,8	486,3	483,2	480,1	99,4
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	112,4	107,3*	106,5*	102,3*	96,1
Середньомісячна заробітна плата, грн.	5 223,0	6 953,0*	8 337,0*	10 114,9*	121,3
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	73,8	92,5	91,1	21,5	23,6
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	16 203,3	16 290,5	17 289,9	20 007,9	115,7
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	1 510,8	1 657,2	1 700,3	1 942,8	114,3
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	85,5	50,8	36,3	76,5	210,9
Обсяг виконаних будівельних робіт, млн. грн.	1 931,4	1 673,5	1 792,1	2 495,3	139,2
Доходи бюджету, млн. грн.	3 267,3	4 179,9	4 595,9	4 673,6	101,7
Видатки бюджету та кредитування, млн. грн.	3 160,3	4 191,6	4 677,1	4 832,2	103,3
Прямий борг (без урахування середньострокових позик з єдиного казначейського рахунку), млн. грн.	0,0	0,0	0,0	0,0	-

* розраховано агентством «Кредит-Рейтинг» на підставі показників Головного управління статистики у Миколаївській області, що надаються окремо за кожний квартал

Джерело: Виконавчий комітет Миколаївської міської ради

Соціальна сфера та економіка міста

За чисельністю населення (480,1 тис. осіб станом на 01.01.2020 р.) Миколаїв належить до середніх міст України. Демографічна ситуація у м. Миколаєві у 2019 році характеризувалась подальшим зменшенням чисельності наявного населення за рахунок природного скорочення, тоді як сальдо міграції, як і в 2018 році, мало позитивне значення. Зважаючи на структуру економіки м. Миколаєва, ринок праці міста помірно диверсифікований як за видами економічної діяльності, так і за основними роботодавцями. Значна чисельність мешканців міста зайнята у малому бізнесі (фізичні особи-підприємці, самозайняті та наймані працівники у фізичних осіб-підприємців) – 8,7% наявного населення міста. Розвиток ринку праці міста Миколаїв характеризувався зменшенням чисельності зайнятих. Рівень зайнятості населення дещо знизився, але як і раніше, перевищував відповідний загальнодержавний показник – за результатами 2019 року питома вага зайнятих у загальній чисельності наявного населення міста становила 21,3% (17,8% по Україні в цілому). Слід

зазначити, що з другої половини березня 2020 року в Україні було запроваджено карантин з метою запобігання поширенню коронавірусу, що мало наслідком обмеження на роботу підприємств торгівлі, транспорту та сектору послуг. Запровадження карантину мало помірний вплив на показники ринку робочої сили та доходів населення у I кварталі 2020 року, але очікується їх різке погіршення за результатами II кварталу 2020 року.

У 2019 році середньомісячна заробітна плата працівників міста зростала вищими, ніж по країні темпами – рівень оплати праці збільшився на 21,3% (на 18,4% в середньому по Україні). Розмір середньомісячної заробітної плати штатних працівників у 2019 році за розрахунками рейтингового агентства становив 10 114,9 грн., що на 3,6% нижче середнього значення по країні (у 2018 році – на 6% нижче). Починаючи з 2017 року рівень оплати праці залишався нижчим за середній показник по країні, що у свою чергу впливає на обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб (найвагоміше джерело наповнення бюджету міста).

Протягом 2019 року мало місце суттєве зменшення обсягу невиконаної заробітної плати працівникам міста. Сума боргу станом на 01.01.2020 р. становила 21,5 млн. грн. (на початок минулого року – 91,1 млн. грн.), співвідношення обсягу боргу до середньомісячного фонду оплати праці також знизилось до помірному рівня – 2,1%. Зменшення суми боргу в 4,2 рази було зумовлено, в тому числі, погашенням заборгованості за заробітною платою, яка накопичилась на ДП «Миколаївський суднобудівний завод».

Економічний потенціал Миколаєва характеризується багатогалузевою промисловістю, розгалуженою транспортною мережею та розвиненим портовим господарством. Крім того, місто має розвинену мережу ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Рівень диверсифікації міської економіки за видами економічної діяльності помірний: у 2019 році, як і в попередніх періодах, зберігалась певна залежність господарського комплексу та бюджету міста від діяльності окремих провідних підприємств. Основними платниками обов'язкових платежів до міського бюджету є підприємства промисловості, транспорту та зв'язку, сільського господарства, бюджетної та фінансової сфер.

Рівень соціально-економічного розвитку та інвестиційний потенціал міста Миколаїв високі, але чутливість господарського комплексу та бюджету міста до економічних ризиків залишається суттєвою. Протягом 2019 року більшість показників, що характеризують стан міської економіки та рівень ділової активності, зростали. У поточному році на соціальний та економічний розвиток міста значною мірою впливатимуть несприятливі макроекономічні умови внаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину, що позначатиметься також на динаміці доходної частини бюджету міста та чинитиме тиск на видаткову частину внаслідок необхідності збільшення фінансування окремих галузей та антикризових заходів.

Промисловість займає важливе місце у місцевій економіці як з точки зору формування та розвитку ринку праці, так і наповнення бюджетів усіх рівнів шляхом сплати податкових платежів. Промисловий комплекс м. Миколаєва помірно концентрований за основними підприємствами та галузями. Враховуючи зміни у статистичному обліку, зі складу основних галузей промислового комплексу міста починаючи з 2016 року було виключено металургійну галузь, а провідними галузями міста у 2016-2019 рр.

залишалися машинобудування, харчова промисловість та постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря. Зміни в структурі промислового комплексу міста протягом 2019 року характеризувались суттєвим збільшенням в обсязі реалізованої промислової продукції питомої ваги машинобудування. Обсяг реалізованої продукції у розрахунку на одного мешканця в м. Миколаєві починаючи з 01.01.2016 р. є меншим за середній показник по країні.

За підсумками 2019 року промисловими підприємствами міста Миколаїв було реалізовано продукції на суму понад 20 млрд. грн., що на 15,7% більше за відповідний показник попереднього року в фактичних цінах, але у розрахунку на 1 мешканця на 29,6% менше за аналогічний показник по країні. У 2019 році вплив негативних чинників на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу міста Миколаїв та обсяги надходжень податків та зборів від промислових підприємств до міського бюджету був помірним. Динаміка доходної частини бюджету міста була позитивною, але, як і в попередньому бюджетному періоді, за окремими промисловими підприємствами рахувався суттєвий обсяг боргу за платою за землю, а також заборгованість за виплатою заробітної плати працівникам.

Зважаючи на те, що основним промисловим підприємствам притаманна експортна орієнтованість, чутливість промислового комплексу міста до змін зовнішньоекономічної цінової кон'юнктури, світового попиту на продукцію та зовнішньоторговельної політики Уряду є значною. Протягом останніх років на динаміку зовнішньої торгівлі товарами підприємств міста впливали труднощі з реалізацією на традиційних ринках збуту продукції машинобудівної галузі.

У 2016-2018 рр. обсяги зовнішньоторговельного товарообороту в м. Миколаєві зростали передусім за рахунок збільшення обсягів експорту продуктів рослинного походження (передусім зернових культур та насіння і плодів олійних рослин). Зміни в структурі експортних поставок товарів підприємствами міста у цей період характеризувались зростанням питомої ваги експорту продуктів рослинного походження та зменшенням питомої ваги продукції машинобудівного комплексу (машин, обладнання, механізмів, електротехнічного обладнання). У 2019 році на динаміку зовнішнього товарообороту впливало поступове збільшення експорту машини, обладнання та механізмів. Обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств Миколаєва у минулому році склав 1 942,8 млн. доларів США, що у розрахунку на 1 мешканця на 53% перевищує середній показник по країні та на 14,3% більше за відповідний показник 2018 року.

Сальдо зовнішньої торгівлі товарами залишається позитивним – коефіцієнт покриття експортом імпорту дорівнював 3,4 у 2019 році. Сальдо зовнішньої торгівлі послугами також мало позитивне значення (коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 6,8 у 2019 році), що пов'язано з діяльністю підприємств транспортного комплексу міста, зокрема, торговельних портів та підприємств, що надають транспортні та складські послуги на території портів. У минулому році обсяг зовнішньої торгівлі послугами зростав як за рахунок збільшення експорту, так і імпорту.

Стратегічною галуззю міста Миколаїв залишається транспортний комплекс. На території міста діють 3 морські та 1 річковий порти, потужний залізничний вузол, автовокзал та автостанції, система громадського транспорту, поблизу міста розташовані міжнародний аеропорт та аеродром. Вплив негативних економічних

чинників на результати діяльності основних підприємств транспортного комплексу міста Миколаїв був помірним. За даними ОФ ДП «АМПУ» за результатами 2019 року обсяг переробки вантажів на ДП «Миколаївський морський торговельний порт» збільшився на 14,5% до 33,4 млн. тонн. Порт у 2018 та 2019 роках займав друге місце в Україні за обсягами переробки вантажів після Морського порту «Південний» (у 2017 році – третє місце). Збільшили обсяги переробки вантажів також ТОВ «МСП НІКА-ТЕРА» (в 1,5 рази), ДП «Спеціалізований морський порт «Ольвія» та перевантажувальний термінал для перевалки зернових та олійних культур ТОВ СП «НІБУЛОН». Традиційно для Миколаївських портів основними видами оброблюваних вантажів залишаються зернові та чорні метали.

Як і в попередніх періодах, динаміка розвитку будівельної галузі в місті була позитивною. У 2019 році було вироблено будівельної продукції на суму майже 2,5 млрд. грн., що становить 59,2% загальнообласного обсягу. Протягом 2019 року в м. Миколаєві було прийнято в експлуатацію 76,5 тис. кв. м загальної площі житла, що в 2,1 рази більше за показник 2018 року. Обсяг введеного в експлуатацію житла у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення, як і в попередніх періодах, поступався відповідному показнику по країні в цілому.

Зважаючи на збереження стабільної внутрішньополітичної ситуації в регіоні, в Миколаєві, як і в попередніх періодах, зберігався сприятливий інвестиційний клімат. Протягом аналізованого періоду у м. Миколаєві реалізовувались важливі інвестиційні проекти підприємствами міста, передусім промислового та транспортного комплексів. За участі місцевої влади реалізуються проекти відновлення комунальної інфраструктури, зменшення енергоспоживання та оновлення рухомого складу комунального громадського транспорту, в тому числі у рамках співпраці з міжнародними фінансовими організаціями.

Комунальна власність та комунальне господарство

Житлово-комунальному господарству м. Миколаєва, як і для переважної більшості міст України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства та приділяє увагу інвестиційним програмам та програмам розвитку міжнародного співробітництва, в тому числі з міжнародними фінансовими організаціями.

Протягом 2019 року на підставі постанов НКРЕКП відбулись зміни тарифів на послуги тепло-, водопостачання, водовідведення для різних груп споживачів м. Миколаєва. За рішенням Виконавчого комітету Миколаївської міської ради було переглянуто тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів. У 2019 році рівень покриття тарифами собівартості за усіма видами комунальних послуг був нижчим за 100%. З метою забезпечення надійного та безперебійного функціонування житлово-експлуатаційного господарства м. Миколаєва з міського бюджету щорічно надається фінансова підтримка підприємствам галузі, в тому числі шляхом здійснення внесків до статутних фондів.

Протягом 2019 року рівень проплати населення за всіма видами послуг був нижчим за 100%, але був високим у порівнянні з середніми показниками багатьох міст країни. Загальний обсяг заборгованості населення за житлово-комунальні послуги (без урахування послуг із постачання електричної енергії та газопостачання) збільшився та у розрахунку на 1 мешканця, як і раніше, відповідав помірному рівню боргу.

Миколаївська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності територіальної громади м. Миколаєва перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. Міська влада протягом 2019 року продаж земельних ділянок та приватизацію об'єктів, які належать до комунальної власності територіальної громади, не здійснювала. За результатами 2019 року обсяги надходжень від оренди майна та оренди земельних ділянок зросли. Загалом, за результатами 2019 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності у структурі доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів становила 6,9%, що на 0,7 в. п. менше в порівнянні з аналогічним показником 2018 року.

Бюджет міста

Бюджет м. Миколаєва – бюджет місцевого самоврядування. Миколаїв є містом обласного значення, зведений бюджет міста включає бюджет одного рівня – міський.

Доходи бюджету м. Миколаєва формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом та трансфертів. Динаміка доходної частини бюджету міста Миколаєва (без урахування трансфертів) протягом 2012-2019 рр. була позитивною. Рівень бюджетної забезпеченості зберігався на помірному рівні у порівнянні з іншими містами країни – співвідношення обсягу доходів бюджету міста в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах у цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету в 2019 році становило 86% (85,5% у 2018 році).

Для бюджету міста Миколаїв характерним є помірний рівень концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду як за основними галузями, так і за основними платниками податків. Як і в попередніх періодах існує помірна залежність бюджету від окремих основних платників податків: ДП «НВГ ЗОРЯ-МАШПРОЕКТ» та ТОВ СП «НБУЛОН». Рівень самостійності бюджету у 2019 році залишався високим, залежність від базової дотації відсутня. Зважаючи на те, що в попередніх бюджетних періодах по м. Миколаєву рівень надходжень податку на доходи фізичних осіб у розрахунку на 1 мешканця перевищував середній показник по країні, з бюджету міста в 2015-2019 рр. перераховувалась реверсна дотація (вилучення). Бюджетом міста на 2020 рік передбачено перерахування реверсної дотації в обсязі 97,2 млн. грн. (на 5,5% менше, ніж в попередньому бюджетному періоді).

Бюджет м. Миколаєва за результатами виконання в 2019 році мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним фондом (720,1 млн. грн.), обсяг якого збільшився в порівнянні з відповідним показником 2018 року на 47,9%. За спеціальним фондом обсяг операційних доходів перевищив обсяг операційних видатків на 14,2 млн. грн.

Бюджет міста за підсумками 2019 року виконано з дефіцитом обсягом 176,4 млн. грн., у тому числі дефіцит спеціального фонду склав 840,2 млн. грн., загальний фонд виконано з профіцитом обсягом 663,8 млн. грн. Джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передавалися із загального фонду до бюджету розвитку, та залишки бюджетних коштів.

За результатами 2019 року, показники ліквідності знизились, але перебували на помірному рівні за загальним та спеціальним фондами. Зважаючи на достатні показники ліквідності, до бюджету міста протягом 2014-2019 рр. не залучалися короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів за загальним фондом.

Протягом 2019 року до доходної частини бюджету міста надійшло 4 673,6 млн. грн., що на 1,7% більше, ніж обсяг відповідних надходжень 2018 року. При цьому приріст обсягу власних доходів бюджету міста (без урахування міжбюджетних трансфертів) становив 14,6%. Рівень виконання річного плану за доходами в цілому за результатами 2019 року був нижчим за 100%, що зумовлено недовиконанням річного плану за доходами загального фонду. Уточнений річний план за доходами було виконано на 98,2%, у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду бюджету міста виконані на 97,9%, спеціального фонду – на 112,8%.

Обсяг видаткової частини бюджету міста Миколаїв за результатами 2019 року становив 4 832,2 млн. грн., що на 3,8% більше проти відповідного показника 2018 року. Затверджений на 2019 рік план за видатками бюджету було виконано на 96,2%. Рівень виконання бюджету за переважною більшістю напрямів, що фінансувалися з місцевого бюджету прийнятний, але за окремими основними напрямками обсяг видатків суттєво скоротився. Зокрема це стосується соціального захисту і соціальної допомоги та охорони здоров'я – обсяги видатків за зазначеними галузями значною мірою залежать від надходжень трансфертів.

Основним напрямом видатків бюджету залишається фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), органів місцевого самоврядування, а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Значні обсяги видатків здійснюються також за напрямом «Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю». Протягом 2019 року, як і в попередніх періодах, запозичення до бюджету розвитку міста не здійснювались, отже видатки на обслуговування прямого боргу Миколаївської міської ради відсутні. Питома вага капітальних видатків у видатковій частині бюджету міста у 2019 році зросла до 18,9%, що відповідає високому рівню.

Бюджет міста Миколаїв на 2020 рік було затверджено 20.12.2019 р. Доходну частину бюджету міста на 2020 рік затверджено в обсязі 3 974,3 млн. грн., видаткову – в обсязі 3 947,9 млн. грн. Приріст доходів бюджету м. Миколаєва без урахування трансфертів становить 11,2% до фактичного обсягу доходів бюджету у 2019 році. Бюджет міста Миколаїв на 2020 рік затверджено з профіцитом загального фонду обсягом 732,6 млн. грн. (напрямок використання – передача коштів до бюджету розвитку). Спеціальний фонд бюджету міста затверджено з дефіцитом у сумі 732,6 млн. грн. (джерело покриття – кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку). Протягом поточного року до показників бюджету міста вносились зміни.

Основними джерелами доходної частини бюджету м. Миколаєва у 2020 році є податок на доходи фізичних осіб, податок на майно (в тому числі орендна плата за землю та земельний податок з юридичних та фізичних осіб), єдиний та акцизний податки, а також трансферти. Податкові надходження бюджету міста було затверджено в обсязі на 12,8% більше від фактичних відповідних показників у 2019 році. Приріст планується забезпечити передусім за рахунок збільшення надходжень податку на доходи фізичних осіб (на 15,6% до фактичного показника надходжень податку у 2019 році). Крім того, передбачене суттєве зростання обсягу надходжень земельних платежів в результаті запровадження нової нормативної грошової оцінки землі. Слід зазначити, що починаючи з II кварталу 2020 року на рівень виконання плану як за доходами, так і видатками, значною мірою впливатимуть наслідки запровадження в Україні карантинних заходів через поширення коронавірусного захворювання COVID-19, що діють з середини березня 2020 року.

Боргові зобов'язання міста

Протягом 2019 року, як і в попередніх періодах, Миколаївська міська рада запозичень до міського бюджету не здійснювала. Станом на 01.01.2020 р. прямі боргові зобов'язання міста склалися із заборгованості за середньостроковими позичками, залученими з єдиного казначейського рахунку в попередніх бюджетних періодах. За інформацією Миколаївської міської ради, протягом звітного періоду гарантій міською радою не надавалося. Консолідоване боргове навантаження доходної частини бюджету міста, як і раніше, перебуває на низькому рівні.

Миколаївська міська рада розглядала можливість залучення коштів до бюджету розвитку у формі випуску облігацій місцевої позики обсягом 50,0 млн. грн., термін залучення коштів – 5 років. За інформацією Миколаївської міської ради у 2020 році здійснення запозичень до бюджету міста не планується.

КП «Миколаївводоканал» ведеться робота із впровадження проєкту «Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаєві» із залученням позики Європейського інвестиційного банку (ЄІБ). Миколаївська міська рада також проводить підготовчу роботу із залучення КП «Миколаївелектротранс» коштів міжнародних фінансових організацій (ЄІБ та ЄБРР) під гарантію міської ради на модернізацію громадського тролейбусного транспорту м. Миколаїв.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Миколаєва та кредитний рейтинг боргового зобов'язання Миколаївської міської ради підтверджено на рівні uaBBB+, прогноз «стабільний». Рівень інвестиційної привабливості м. Миколаєва визначено на рівні uaINV4 (високий рівень).

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Начальник відділу рейтингів небанківських установ

О. К. Самойлова

Додатки

Бюджетні показники м. Миколаєва у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2015	2016	2017	2018	2019
Податкові надходження	1 103 118,2	1 640 392,9	2 113 342,7	2 401 792,3	2 814 178,5
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	102 127,3	114 978,5	132 858,2	151 831,6	143 904,0
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	1 341 388,8	1 465 836,0	1 876 924,5	1 995 726,5	1 695 724,7
Операційні надходження всього	2 546 634,4	3 221 207,4	4 123 125,5	4 549 350,3	4 653 807,2
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	1 304 824,0	1 561 836,1	2 196 906,2	2 600 633,8	2 594 122,0
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	765 972,2	977 875,4	1 311 746,6	1 449 180,0	1 325 319,4
Операційні видатки всього	2 070 796,2	2 539 711,5	3 508 652,8	4 049 813,8	3 919 441,4
Операційний баланс	475 838,1	681 495,9	614 472,7	499 536,6	734 365,8
Фінансовий дохід	96,5	37 549,8	29 341,6	21 617,7	306,3
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	96,5	37 549,8	29 341,6	21 617,7	306,3
Поточний баланс	475 934,7	719 045,7	643 814,3	521 154,2	734 672,1
Капітальні надходження	5 150,3	3 140,1	10 784,1	6 279,9	663,3
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	0,0	5 413,8	16 680,5	18 604,8	18 872,3
Капітальні надходження всього	5 150,3	8 553,9	27 464,5	24 884,7	19 535,6
Придбання основного капіталу	333 919,8	555 033,1	549 268,7	421 402,6	525 139,2
Капітальні трансферти	56 572,8	44 330,6	111 067,8	186 007,4	387 639,5
Капітальні видатки всього	390 492,6	599 363,7	660 336,5	607 410,0	912 778,7
Капітальний баланс	-385 342,3	-590 809,8	-632 871,9	-582 525,4	-893 243,2
Баланс після капітальних видатків	90 592,4	128 235,9	10 942,4	-61 371,1	-158 571,0
Кредитування з урахуванням повернення	17 007,6	21 274,2	22 643,2	19 870,5	17 860,4
Профіцит/дефіцит	73 584,8	106 961,8	-11 700,8	-81 241,7	-176 431,4
Фінансування	-73 584,8	-106 961,8	11 700,8	81 241,7	176 431,4
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Департамент фінансів Миколаївської міської ради

Основні джерела фінансування бюджету м. Миколаєва, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2015	2016	2017	2018	2019
Профіцит/дефіцит	73 584,8	106 961,8	-11 700,8	-81 241,7	-176 431,4
Фінансування	-73 584,8	-106 961,8	11 700,8	81 241,7	176 431,4
Зміни залишків	-74 540,7	-107 983,9	11 984,6	89 062,7	181 524,4
залишок на початок року	228 946,5	303 487,2	411 471,1	399 486,5	310 423,8
залишок на кінець року	303 487,2	411 471,1	399 486,5	310 423,8	128 899,4
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	300 000,0	300 000,0	300 000,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	-300 000,0	-300 000,0	-300 000,0	0,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Запозичення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші розрахунки	955,9	1 022,1	-283,8	-7 821,0	-5 093,0
кошти, що передаються до бюджету розвитку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Департамент фінансів Миколаївської міської ради

Виконання доходної частини бюджету міста Николаєва, тис. грн.

Показники	2016 (виконано)	2017 (виконано)	2018 (виконано)	2019 (план)	2019 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту за ост. період, %
Податкові надходження	1 640 392,9	2 113 342,7	2 401 792,3	2 784 837,8	2 814 178,5	101,1	117,2
питома вага податкових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %	50,2	50,6	52,3	58,5	60,2	103,0	115,2
Податок з доходів фізичних осіб	993 649,7	1 318 217,2	1 590 136,9	1 972 484,0	1 883 954,2	95,5	118,5
Податок на прибуток підприємств	2 099,9	3 096,6	1 643,2	1 273,8	960,7	75,4	58,5
Податки на власність	0,0	2,7	1,3	0,0	0,0	-	0,0
Рентна плата	0,8	0,3	0,3	0,0	16,5	-	5 453,8
Акцизний податок	166 926,7	208 807,0	212 514,3	164 460,0	196 600,7	119,5	92,5
Податок на нерухоме майно (за виключенням податку та орендної плати за землю, транспортного податку)	20 685,2	27 565,4	31 057,0	35 440,0	36 099,7	101,9	116,2
Податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб (до 01.01.2015 р. - плата за землю)	254 933,3	286 237,3	256 335,8	284 900,0	303 026,5	106,4	118,2
Транспортний податок з юридичних та фізичних осіб	2 290,1	4 082,0	4 383,6	4 500,0	2 911,7	64,7	66,4
Єдиний податок	199 013,5	264 223,8	304 328,5	320 330,0	388 587,8	121,3	127,7
Місцеві податки та збори, без урахування єдиного податку та податків на нерухомість	102,5	221,2	490,7	550,0	1 325,2	241,0	270,1
Інші податки та збори	691,1	889,2	900,6	900,0	695,5	77,3	77,2
Неподаткові надходження	152 528,3	162 199,9	173 449,2	122 028,3	141 210,3	115,7	81,4
питома вага неподаткових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %	4,7	3,9	3,8	2,6	3,0	117,9	80,1
Власні надходження бюджетних установ та організацій	75 267,8	81 976,8	88 408,4	56 243,3	83 741,7	148,9	94,7
Відсотки банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами	37 409,8	29 160,0	21 411,0	0,0	0,0	-	0,0
Плата за оренду майнових комплексів та іншого майна, що є у комунальній власності	11 426,3	10 825,212	10 825,219	10 500,000	12 965,777	123,5	119,8
Державне мито	4 327,6	566,3	552,4	565,0	409,7	72,5	74,2
Плата за надання адміністративних послуг	15 563,2	26 128,3	30 288,1	33 900,0	24 756,8	73,0	81,7
Інші неподаткові надходження	8 533,5	13 543,2	21 964,2	20 820,0	19 336,5	92,9	88,0
Доходи від операцій з капіталом	3 140,1	10 784,1	6 279,9	8 500,0	663,3	7,8	10,6
питома вага операцій з капіталом в обсязі доходної частини бюджету, %	0,1	0,3	0,1	0,2	0,0	8,0	10,4
Кошти від продажу основного капіталу	1 206,7	125,0	111,5	4 500,0	97,4	2,2	87,4
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	1 933,4	10 659,1	6 168,4	4 000,0	565,9	14,1	9,2
Цільові фонди	0,0	0,0	0,0	3 000,0	3 000,0	100,0	-
Разом доходів	1 796 061,3	2 286 326,7	2 581 521,4	2 918 366,1	2 959 052,1	101,4	114,6
Трансферти	1 471 249,8	1 893 605,0	2 014 331,3	1 843 368,4	1 714 597,0	93,0	85,1
питома вага трансфертів в обсязі доходної частини бюджету, %	45,0	45,3	43,8	38,7	36,7	94,8	83,7
ВСЬОГО	3 267 311,1	4 179 931,6	4 595 852,7	4 761 734,5	4 673 649,1	98,2	101,7

Джерело: Департамент фінансів Миколаївської міської ради

Виконання видаткової частини та кредитування бюджету міста Миколаєва, тис. грн.

Показник	2016 (виконано)	2017 (виконано)	2018 (виконано)	2019 (план)	2019 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту за ост. період, %
Державне управління	92 496,2	156 877,2	205 031,0	284 743,7	282 646,6	99,3	137,9
Освіта	815 481,5	1 151 613,4	1 368 315,4	1 519 125,5	1 509 367,5	99,4	110,3
Охорона здоров'я	408 051,1	542 671,8	669 896,2	609 884,6	612 077,5	100,4	91,4
Соціальний захист і соціальна допомога	835 924,3	1 113 758,2	1 185 547,7	1 032 944,9	909 161,7	88,0	76,7
Культура і мистецтво	120 140,5	153 403,2	110 597,5	113 975,2	114 546,6	100,5	103,6
Фізична культура і спорт	67 522,2	113 693,3	116 680,5	141 106,5	140 641,4	99,7	120,5
Житлово-комунальне господарство	332 315,2	454 362,0	442 344,6	467 289,7	455 190,6	97,4	102,9
Економічна діяльність	X	X	413 125,6	651 736,0	627 024,1	96,2	151,8
Сільське, лісове, рибне господарство та мисливство	196,2	140,5	1 495,4	1 171,6	1 158,8	98,9	77,5
Будівництво	76 069,6	97 903,6	193 397,6	324 738,0	307 395,1	94,7	158,9
Транспорт	271 634,1	160 928,6	99 867,7	100 586,7	99 077,0	98,5	99,2
Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю	30 412,4	32 345,7	118 364,9	225 239,7	219 393,2	97,4	185,4
Цільові фонди	1 562,9	820,0	X	X	X	-	-
Видатки, не віднесені до основних груп	4 286,4	3 729,0	X	X	X	-	-
Інша діяльність	X	X	26 541,8	35 270,2	17 718,2	50,2	66,8
Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру	8 927,2	8 712,9	21 508,1	10 397,4	10 381,9	99,9	48,3
Громадський порядок та безпека	815,4	1 383,0	2 501,4	2 918,7	2 785,5	95,4	111,4
Охорона навколишнього природного середовища	205,2	0,0	2 532,3	6 954,1	4 550,8	65,4	179,7
Разом видатків	3 066 040,4	3 992 342,4	4 538 080,3	4 856 076,3	4 668 374,1	96,1	102,9
Трансферти іншим бюджетам	73 034,8	176 646,8	119 143,5	165 329,0	163 846,0	99,1	137,5
у т.ч. реверсна дотація	37 806,6	53 836,8	100 711,1	102 832,7	102 832,7	100,0	102,1
Усього видатків	3 139 075,2	4 168 989,2	4 657 223,8	5 021 405,3	4 832 220,1	96,2	103,8
Надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	23 317,2	25 276,1	24 260,0	23 400,0	23 400,0	100,0	96,5
Повернення кредитів, наданих для кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	-2 043,0	-2 632,9	-4 389,5	-3 200,0	-5 539,6	173,1	126,2
Разом	3 160 349,3	4 191 632,4	4 677 094,4	5 041 605,3	4 850 080,5	96,2	103,7

Джерело: Департамент фінансів Миколаївської міської ради